

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Tisztelt Fővárosi Törvényszék útján!

Alulírott

[redacted] a csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk, dr. Tóth Péter ügyvéd [redacted]

tagja útján - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (A továbbiakban: „Abtv.”) 27. § alapján – a törvényes határidőn belül - az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

I. Kérelem

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Pfv.IV.21.047/2021/6. ügyszámon kelt ítéletének alaptörvény-ellenességét, Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) IX. cikkében rögzített véleménynyilvánítás szabadságához való jog és Magyarország Alaptörvénye E) cikkében rögzített alapvetés megsértését és kérjük az Abtv. 43. §-ának megfelelően a Kúria ítéletének – a Fővárosi Ítéletábla, mint másodfokú bíróság 1.Pf.20.273/2021./4. ügyiratszámú jogerős ítéletére kiterjedő hatállyal történő – a megsemmisítését.

II. Indoklás

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat adjuk elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Kérelmező ellen [redacted] felperes keresetet nyújtott be egy - a kérelmező által [redacted] lapban közzétett [redacted] című - karikatúrára tekintettel. A Felperes keresetében azzal érvelt, hogy a keresztény közösség római katolikus tagjaként az emberi méltósághoz és a vallásszabadsághoz fűződő személyiségi jogát megsértettét a karikatúra közzétételével, ugyanis azt nagy nyilvánosság előtt tették közzé, kifejezőmódjában indokolatlanul bántotta a keresztény közösséget és annak tagjait, így a felperest is és ezzel jogsérelmet követtek el kérelmező.

Felperes keresete a Ptk. 2:54. § (5) bekezdésén alapult, ugyanakkor hivatkozott a Ptk. 2:42. §-ára, Ptk. 2:43. § első fordulatára, a Ptk. 2:54. § (1) bekezdésére, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) és c) pontjára, a Ptk. 2:52. §-ára, Magyarország Alaptörvénye VII. cikkének (1) bekezdésére, IX. cikkének (4) és (5) bekezdésére, a lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 1. § (1)-(3) bekezdésére, 6. §-ára, illetve a 7. § (1) bekezdésére.

Felperes keresetét az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék jogalap hiányában elutasította a 22.P.21.457/2020/14. ügyszámon kelt ítéletével, ami ellen Felperes fellebbezéssel élt. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéletábla 1.Pf.20.273/2021/4. ügyszámon kelt ítéletében az elsőfokú döntést részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes [redacted] lapban közzétett [redacted] című karikatúrájával megsértette a felperes keresztény vallási közösséghez tartozásával összefüggésben

érvényesített, emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. Erre tekintettel Alperest kötelezte, hogy tegyen közzé a nyomtatott napilapban a karikatúra megjelenésével azonos oldalon és megjelenítési helyzetben egy bocsánatkérő és a sérelem tényét elismerő közleményt, valamint fizesse meg felperes perköltségét, a le nem rótt illetéket, továbbá 400.000.- Ft összegű sérelemdíjat. Egyebekben elutasította felperes keresetét.

A jogerős ítélet alapvetően az Alaptörvény IX. (4) és (5) bekezdését és az ez alapján alkalmazandó Ptk. 2:54. § (5) bekezdését vizsgálta, és e körben idézett alkotmánybíróági határozatokat.

A jogerős ítélet véleményünk szerint a Pp. 279. §-ának megsértésével figyelmen kívül hagyta az ún. „sérülékenység” -i tesztet.

Ahogy arra már több ízben is hivatkoztunk, az Emberi Jogok Európai Bírósága több határozatában is kifejtette, hogy a vallásszabadság nem jelent automatikus jogot és abszolút védelmet, a vallási közösség tagjainak el kell fogadniuk és tolerálniuk kell, hogy mások a hitükkel ellentétes tanokat fogalmazzanak meg, vagy egyenesen tagadják azokat. A vallásszabadság joga nem biztosít automatikus jogvédelmet sem azok ellen, akik valamely publikációban vagy szerzői műben az egyén vagy egy csoport/közösséget vallási érzületükben megsértenek. (lásd pl.: *Dubowska v. Poland* (application no. 33490/96.) és *Skup v. Poland* (application no. 34055/96.), 1997. április 18-i döntés, *Kubawska & Kubalska-Holuj v. Poland* (application no. 35579/97.), 1997. október 22-i döntés.

A másodfokú bíróság jogerős ítélete ellen felülvizsgálati kérelemmel éltünk a Kúriánál, aki Pf.IV.21.047/2021/6. ügyszámon kelt ítéletével a jogerős másodfokú ítéletet helybenhagyta.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozóként korábban valamennyi jogorvoslati lehetőségünket kimerítettük. Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszéknek az alperes számára kedvező döntését – felperesi fellebbezésre tekintettel – a Fővárosi Ítéletábla megváltoztatta, amely ellen a törvényes határidőn belül felülvizsgálati kérelemmel éltünk, ahol pedig a Kúria hatályában fenntartotta a másodfokon eljáró ítéletábla döntését. Tehát valamennyi rendelkezésre álló – rendes és rendkívüli – jogorvoslatot kimerítettük.

Nyilatkozunk, hogy az ügyben nincs már folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve nem kezdeményeztünk perújítást (egyéb jogorvoslatot a törvényesség érdekében) az ügyben.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Fővárosi Ítéletábla 1.Pf.20.273/2021/4. sorszámú 2021. június 3. napján kelt ítéletét 2021. június 10. napján kaptuk kézhez, a törvényes határidőn belül pedig felülvizsgálati kérelmet nyújtottunk be, amelyre tekintettel a Kúria Pfv.IV.21.047/2021/6. sorszámú 2022. július 13. napján kelt ítéletében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletét a kihirdetés napján kaptuk kézhez.

Nyilatkozunk arról, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közzétételétől számított 60 nap) a fentiekre tekintettel megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az érintettség körében előadjuk, hogy a sérelmezett döntésekkel érintett perekben alperesek voltunk. Az eljárás tárgya közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog megsértése, és alperesként részt vettünk a peres eljárásokban, így az érintettségünk egyértelműen fennáll.

Az Abtv. alapján „a Polgári eljárásokban az alperes, a felperes, a beavatkozó, büntetőügyekben a terhelt érintettsége nem kíván külön bizonyítást, egyéb személyek esetében azonban az érintettséget az indítványban igazolni kell.”

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Előadjuk, hogy a jelen panasz tárgyát képező peres eljárásban tulajdonképpen az eldöntendő kérdés a következő volt: kettő alapjog ütközése esetén meddig terjed a véleménynyilvánításhoz való jog és ettől áll fenn a vallási közösség, illetve annak tagjai méltóságának a megsértése, amire tekintettel igenis korlátozható a véleménynyilvánításhoz való alapjog. Továbbá álláspontunk szerint a másodfokon eljáró bíróság és a Kúria sem megfelelően alkalmazta, vagy teljesen figyelmen kívül hagyta az általunk hivatkozott uniós döntéseket és gyakorlatot, amire tekintettel sérült az Alaptörvény E) cikkében rögzített alapelv.

Álláspontunk szerint tehát az Abtv. 29. §-ban rögzített befogadási feltétel teljesül, ugyanis a véleménynyilvánításhoz való jog Alaptörvény ellenes korlátozására, valamint az uniós döntések figyelmen kívül hagyására tekintettel került sor a bírói döntésre, így sérült kérelmezőnek az alapjoga.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Alaptörvény IX. cikk

(1) *Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.*

(2) *Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.*

(3)^{*} *A demokratikus közvélemény kialakulásához választási kampányidőszakban szükséges megfelelő tájékoztatás érdekében politikai reklám médiaszolgáltatásban kizárólag ellenérték nélkül, az esélyegyenlőséget biztosító, sarkalatos törvényben meghatározott feltételek mellett közölhető.**

(4)^{*} *A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.*

(5)^{*} *A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére. Az ilyen közösséghez tartozó személyek - törvényben meghatározottak szerint - jogosultak a közösséget sértő véleménynyilvánítás ellen, emberi méltóságuk megsértése miatt igényeiket bíróság előtt érvényesíteni.*

(6)^{*} *A sajtószabadságra, valamint a médiaszolgáltatások, a sajtótermékek és a hírközlési piac felügyeletét ellátó szervre vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.*

E) cikk

(1) *Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.*

(2)^{*} *Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján - az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig - az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja. Az e bekezdés szerinti hatáskörgyakorlásnak összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal, továbbá nem korlátozhatja Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogát.*

(3) *Az Európai Unió joga - a (2) bekezdés keretei között - megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.*

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A korábban felülvizsgálati kérelemmel támadott másodfokú jogerős ítélet – amit a Kúria ítéletében helybenhagyott – megállapította, hogy a kiadásunkban megjelent [REDACTED] elnevezésű nyomtatott

napilap [redacted] számában a [redacted] című karikatúra közzétételével megsértette a felperes keresztény vallási közösséghez tartozásával összefüggésben érvényesített, emberi méltóságához fűződő személyiségi jogát.

Eljárásunk során több ítéletet, tanulmányt is idéztünk a jogi véleményünk alátámasztására az eljáró bíróságoknak, amiket az alábbiak szerint ismét kiemelünk:

- 1) a Fővárosi Törvényszék 22.P.20.171/2015/4. sz. ítélete: az eljáró bíróság ítéletében kifejtette, hogy a vallásos jelképek a szabad véleménynyilvánítás eszközeiként felhasználhatóak, hiszen a véleménynyilvánítás szabadságának indokolatlan korlátozását jelentené, ha vallási jelképeket, vallási történeteket semmi másra, csak annak az adott vallásnak az ábrázolására lehetne felhasználni, amelynek szimbóluma. *„A bíróság álláspontja szerint ez olyan szorosra kötne a véleménynyilvánítás szabadságát, ami nem megengedhető. Ebben az esetben ugyanis a (bármely) vallási jelképek használata csak az adott vallás hívei számára válna lehetségessé, minden más érzés kifejezését ellehetetlenítene, ami az egyetemes kultúra olyan mérvű csorbítását eredményezné, amit célként a jogrend nem határozhat meg.”*

Ugyanezen ítéletben szerepel az is, hogy ezekben a típusú perekben *„a sérelem tárgyát mindenképpen az adott közösség kell, hogy képezze, a jogsértő magatartásnak az adott közösség ellen kell irányulnia, ami e körben valamilyen szintű tudatosságot mindenképp feltételez”*, ugyanakkor a közösséget ért jogsérelemnek át is kell sugározni a keresetet indító személyre.

2) Gárdos-Orosz Fruzsina – Pap András László: Gondolatok a gyűlöletbeszéd polgári jogi szabályozásának jogi és jogpolitikai környezetéről (ÁJT, 2014/2. 3-26. oldal) – A tanulmány kimondja, hogy *“a közösséget ért jogsérelem esetében az egyénnek a személyisége lényegi tulajdonságát jelentő közösséghez tartozása miatt bekövetkezett jogsérleme csak akkor állapítható meg, ha (1) a bíróság elismeri, hogy van egy, az átsugárzásra vonatkozó törvényi vélelem, (2) ha a személyiség lényegi vonásaként jellemezhető az adott közösséghez tartozás, azaz a személyiség egészének lényeges, meghatározó részét foglalja el a közösségi identitás, és (3) maga a csoport olyan jól meghatározható, körülhatárolható és sérülékeny, hogy a közösséget ért jogsérelem képes áthatni az egyénre: a közösség ereje nem hárítja el a támadást.”*

A tanulmány kitér arra is, hogy *“...a véleménynyilvánításhoz való jog megfelelő védelmét biztosíthatja azáltal, hogy csak nagyon szűk körben, a kiszolgáltatott csoportokkal szembeni extrém módon támadó magatartásokat szankcionálja”*.

- 3) Emberi Jogok Európai bírósága eseti döntései (lásd pl.: *Dubowska v. Poland (application no. 33490/96.)* és *Skup v. Poland (application no. 34055/96.)*, 1997. április 18-i döntés, *Kubawska & Kubalska-Holuj v. Poland (application no. 35579/97.)*, 1997. október 22-i döntés.) a körben kerültek említésre, hogy ezekben a határozatokban az Emberi Jogok Európai Bírósága kifejtette, hogy a vallásszabadság nem jelent automatikus jogot és abszolút védelmet, a vallási közösség tagjainak el kell fogadniuk és tolerálniuk kell, hogy mások a hitükkel ellentétes tanokat fogalmazzanak meg, vagy egyenesen tagadják azokat. A vallásszabadság joga nem biztosít automatikus jogvédelmet sem azok ellen, akik valamely publikációban vagy szerzői műben az egyén vagy egy csoport/közösséget vallási érzületükben megsértettek.
- 4) a Kúria Pfv.21.163/2018/4. sz. precedens értékű határozata. Itt a felperesek azt állították, hogy a 2016. április 10-i, a lengyel abortusztörvény ellen tiltakozók által vallási jelképek felhasználásával előadott performansz megsértette a keresztény katolikus vallási közösség méltóságát. A bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperesek egy társadalmi, közéleti vitában jelenítették meg az álláspontjukat, melyet a gúny eszközeivel fejeztek ki. Az Alkotmánybíróság azonban egyértelműen és számos esetben hangsúlyozta, hogy a Római

Egyezmény a szólásszabadság védelmében a sértő, meghökkentő vagy aggodalmat keltő véleményeket is védelmezi. Kifejtette a határozat azt is, hogy „elfogadható, hogy a katolikus hívők számára” gúnyos vagy sértő volt az előadás, ugyanakkor „*azt, hogy egy magatartás egy meghatározott közösséghez tartozáson keresztül sérti-e egy konkrét jogalany személyiségi jogát (emberi méltóságát) nem az érintett személy egyéni érzékenysége, hanem külső, objektív szemléletmód (társadalmi közfelfogás) alapján kell megítélni*”.

- 5) A 7/2021 AB (II.19.) határozat szerint: A 2021. február 2. napján kelt határozatával az Alkotmánybíróság döntött az un. Nagy Harácsony ügyben. Az Alkotmánybíróság határozatának egésze, az indokolás és a párhuzamos indokolások is irányadóak a jelen ügyre nézve. Így hivatkozunk az egész határozatra, de kiemeljük belőle az alábbi részeket:

[29] Az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdésének szövegére, céljára, illetve az Alkotmánybíróság fent idézett joggyakorlatára figyelemmel megállapítható, a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji és vallási közösségek méltósága védelmében a véleménynyilvánítás szabadsága és így a közügyeket érintő szólás alkotmányosan korlátozható. A véleményszabadság már nem nyújt védelmet a közösségekkel kapcsolatos olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső közléseknek, amelyek célja a pusztá gyűlölködés, a közösséghez tartozó személyek emberi mivoltában való megalázása, a súlyosan bántó vagy sértő kifejezések használata, illetve más jogsérelem okozása. Ilyen célra nem irányulhat a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása. A közéleti vitában kifejtett vélemény megfogalmazása sem járhat az emberi méltóság korlátozhatatlan magjának sérelmével, így a közösséghez tartozó személyek emberi státuszának nyilvánvaló és súlyos becsmérlésével. A véleménynyilvánítás szabadságának határa ugyanakkor nem valamely közösségnek (illetve a hozzá tartozó egyes személyeknek) a megsértése, hanem a közösség méltóságának megsértése. A közösség méltóságának megsértése nem azonos a közösség megsértésével, s még kevésbé a közösség egyes tagjai érzéseinek megsértésével. A közösséghez tartozó egyén emberi méltóságának a közösséghez való tartozásával összefüggő megsértése természetesen az egyén szubjektív érzéseinek a megsértését is eredményezi. Visszafelé ez azonban nem törvényszerű: a közösség valamely tagja szubjektív értékítéletének, érzelmi beállítottságának vagy esetleges érzékenységének a megsértése nem feltétlenül jelenti az illető emberi méltóságának, illetve a közösség méltóságának a megsértését. Az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdésében nevesített közösségekhez tartozó egyes személyeket szubjektíve esetlegesen sértő, de emberi méltóságuk sérelmét el nem érő kifejezéseket az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése védi.

[30] A fenti megállapítások fényében értelmezhető az Alaptörvénnyel összhangban a Ptk. 2:54. § (5) bekezdése. A kifejtettekre tekintettel feltétlenül „súlyosan sértő”-nek, illetve „kifejezésmódjában indokolatlanul bántó”-nak minősíthető a közlés, ha a közösség tagjai emberi méltóságának korlátozhatatlan magját sérti, illetve ha egyébként öncélúan a közösség, illetve tagjai méltóságának a megsértésére irányul.

[31] További vizsgálatot igényel azonban, hogy milyen esetben minősül „kifejezésmódjában indokolatlanul bántó”-nak egy olyan vélemény, amely kifejtésének célja valamely közügy megvitatása. Az egyik lehetséges megközelítés szerint kimeríti a fenti fordulatot, ha a véleménynyilvánító kereshetett volna az adott közösség szempontból semleges, vagy nem bántó kifejezési formát is a vélemény közlésére. Ez a megközelítés azonban több szempontból sem védhető. Egyrészt, a véleménynyilvánítás szabadságának aránytalan korlátozásához vezetne, ha csak olyan vélemények lennének jogszerűek, amelyeket az elképzelhető legkevésbé bántó stílusban és formában fogalmaznak meg. Másrészt, ez a megközelítés figyelmen kívül hagyja, hogy a közlés gondolati tartalma és a formája még verbális kommunikáció esetén is szorosan összefügg egymással, képek és kommunikatív tettek esetén pedig kifejezetten a kettő – gyakran szétválaszthatatlan – egysége alkotja a véleményt. Harmadrészt, ez a megközelítés nem támasztható alá a törvény szövegével sem, ugyanis az nem minden sértő vagy kifejezésmódjában bántó közléssel, hanem csak a súlyosan sértővel és az indokolatlanul

bántóval szemben nyújt védelmet. Egy másik lehetséges megközelítés szerint – közügy megvitatása esetén, különösen, ha a közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása, figyelmének felhívása a cél – a vélemény kifejezésének a választott formája, stílusa nem lehet következetlenül vagy túlzóan bántó, de a bírálat, ironia, bizonyos fokú provokáció, adott esetben enyhén sértő vagy bántó közlések is a véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt maradnak. Ez az értelmezés illeszkedik a törvény szövegéhez, figyelembe veszi a véleményalkotó stílusválasztási szabadságát, és nem vezet a véleménynyilvánítás szabadságának aránytalan korlátozásához sem. Az Alkotmánybíróság felhívja továbbá a rendelkezést alkalmazó bíróságok figyelmét, hogy adott közlés üzenetét, célját, illetve sértő vagy bántó voltának mértékét a vitatott közlés tartalma és formája mellett az adott médiumon belüli kontextusára, valamint a társadalmi környezetre tekintettel lehet kellő alapossággal megítélni. Ha egy közösséget hazánkban történetileg súlyos sérelmek értek illetve ha a jelenkorban ismétlődő támadásoknak van kitéve, akkor az adott közösségek a társadalmon belüli méltósága sérülékenyebbnak tekinthető.

[32] Az Alkotmánybíróság a vallási közösségek vonatkozásában külön hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdése nemcsak a társadalmon belül kisebbségben lévő vallási közösségeknek nyújt védelmet, hanem olyan közösségeknek is, amelyhez tartozó személyek a társadalom egészéhez viszonyítva adott esetben többséget alkotnak. Ez következik az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség elvéből és a hátrányos megkülönböztetés tilalmából is, amelyek alapján a jognak az érintetteket azonos méltóságú személyként kell kezelnie. Az Alaptörvény a Nemzeti Hitvallásban kifejezésre juttatja, hogy „[e]lismernünk a kereszténység nemzetmegtartó szerepét” és „[b]jecsüljük országunk különböző vallási hagyományait”. Mindezekre figyelemmel a keresztény vallási közösségek méltóságát – számarányuktól függetlenül – is kétségtelenül megilleti ugyanaz a szintű jogvédelem, amelyben más vallási közösségek részesülnek.

[33] 3. Az Alkotmánybíróság ezek után a bemutatott alkotmányos mércéből kiindulva az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló egyedi ügygel összefüggésben értékelte, hogy a Kúria ítéletébe foglalt jogértelmezés összhangban áll-e az emberi méltósághoz való jognak az Alaptörvény II. cikkében, illetve ezzel összefüggésben IX. cikk (5) bekezdésében garantált védelmével.

[34] Az elsőfokú bíróság értelmezése szerint a Ptk. 2:54. § (5) bekezdése szerinti jogsértő magatartásnak mindenképpen az adott közösség ellen kell irányulnia, ami e körben valamilyen szintű tudatosságot feltételez; közvetlen célzatosság nélkül, véletlenül, gondatlanságból ilyenfajta jogsértés nehezen képzelhető el. Ehhez képest megállapította, hogy a címlap tárgya az ott szerepeltetett vezető politikusok magatartása volt; a címlap pusztán vallási jelképeket használt fel hasonlatként, ez pedig a bíróság szerint önmagában nem lehet jogsértő. A bíróság nem vitatta, hogy voltak olyanok, akik felháborodtak vagy megbotránkoztak a címlap láttán, ez azonban nem jelenti azt, hogy az a közösséget sértette volna. 2021. 7. szám 493

[35] A másodfokú bíróság ítélete rögzítette, hogy a rendelkezés kifejezetten nem tartalmaz célzatosságot, azonban az alkalmazásához szükséges, hogy a közösséget ért jogsérelem mintegy „átsugározzon” a keresetet indító személyre. Ehhez képest a bíróság szerint a politikusokat érintő, őket gúnyoló címlap megjelentetése miatt a felperest a katolikus közösség tagjaként jogsérelem nem érte.

[36] A Kúria ítéletében rámutatott, hogy a Ptk. 2:54. § (5) bekezdése újdonságából fakadóan a rendelkezésre vonatkozó széles körű bírói gyakorlat még nem alakult ki, a Kúria elé is első esetben jutott ilyen ügy. Az ítélet indokolása felidézte, hogy az Alkotmánybíróság joggyakorlata alapján a véleménynyilvánítás szabadsága a kifejtett véleményt értéktartalmától függetlenül védi, közéleti kérdésekben a véleménynyilvánítás éles és megrázkéltató tartalmú is lehet. A Kúria értelmezése szerint a jogszabály a jogsértés megvalósulásához célzatosságot nem ír elő, alapvetően „eredménycentrikus” szabályozásról van szó, azt azonban nemcsak

az adott közösség szempontjából, hanem teljes társadalmi, jogi, politikai kontextusban kell értékelni. A Kúria egyetértett a jogerős ítélettel abban, hogy a kérdéses közlést nem a felperes szubjektív érzékenysége oldaláról, hanem külső objektív szemléletmód alapján kell megítélni. Ez alapján a vitatott címlap alapvetően közszereplő politikusok személyére, tevékenységére vonatkozó karakteres véleménynyilvánítás (ti. azt fejezi ki, hogy a szerzők véleménye szerint az ábrázolt személyek már-már vallásos áhitattal viselkednek az anyagi gyarapodás iránt); ugyanakkor sem a címlap, sem a lap belső tartalma nem foglalkozik a vallásos élettel, a hívők magatartásával vagy megítélésével. A Kúria szerint külső objektív szemléletmód alapján a kifejtett vélemény és annak ábrázolása nem irányult a keresztény vallás, a hívők közössége megalázására, a vallási közösséget nem sértette meg (ld. a Kúria ítélete, Indokolás [4]–[6], [7], [11], [13]–[15]).

[37] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alapügyben eljáró bíróságok helyesen ismerték fel a közlés célja vizsgálatának jelentőségét [hiszen az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdése határt szab az ott nevesített közösségek megsértésére irányuló véleményeknek]. Nem áll ugyanakkor összhangban az Alaptörvénnyel az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy ha a véleménynyilvánítás közügyek megvitatására irányul, akkor ebben a körben egy adott vallás jelképeinek bármely felhasználása feltétlenül jogszerű. Egy vallási közösség méltóságának a megsértése nem kizárólag ilyen célzattal, hanem elvileg valamely közügy megvitatásával összefüggésben, akár a vallási közösség közvetlen kritikája, akár a vallási tartalom (jelképek) eszközjellegű felhasználása esetén is megvalósulhat. A Kúria ehhez képest annyiban – helyesen – pontosította az értelmezést, hogy a Ptk. 2:54. § (5) bekezdése kifejezett célzat hiányában is alkalmazható, a közlés annak irányultságától függetlenül sem eredményezheti a vallási közösség tagjainak súlyos megsértését, megalázását. A Kúria által alkalmazott „külső objektív szemléletmód” mint vizsgálati módszer alapján egyrészt a közösség tagjai sérelemérzetéből nem következik szükségszerűen a jogsértés megállapítása; másrészt azonban a bíróságok nem is tagadhatják meg a jogvédelmet pusztán amiatt, hogy a közösséget súlyosan sértő vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó közlés megfogalmazója arra hivatkozik, hogy mögöttes célja társadalmi vagy politikai üzenet megfogalmazása volt. A Kúria a kérdéses címlapot – a lap belső tartalmára is tekintettel – megvizsgálva egyrészt megállapította, hogy az sem nem irányult a keresztények megsértésére, sem nem közvetített a hívőkkel kapcsolatos negatív értékítéletet. Másrészt, a Kúria azonosította a szerzők által közvetített konkrét politikai véleményt, amelynek kifejezési formáját – a képileg megjelenített vallási hasonlatot – a vélemény tartalmához képest nem találta önkényesnek, indokolhatatlannak. Mivel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdését ezt megelőzően érdemben még nem alkalmazta, ezért az alapügyben eljáró bíróságok nyilvánvalóan nem lehettek figyelemmel a jelen határozatban részletesen kifejtett – és a jövőbeli bírósági döntésekre nézve irányadó – értelmezési szempontokra. A Kúria ítéletének indokolását figyelembe véve azonban a fentiek szerint megállapítható, hogy a támadott ítélet az alkotmányos értelmezés tartományán belül maradt.

[38] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria döntésével nem sértette meg az indítványozókat az Alaptörvény II. cikkében, valamint IX. cikk (5) bekezdésében rögzített jogát, ezért az indítványt elutasította.

[39] Az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza: hatáskörének korlátjai miatt nem arról foglalt állást, hogy a jelen ügyben az indítványozó által kifogásolt konkrét folyóiratcímlap súlyosan sértette vagy indokolatlanul bántotta-e a katolikus vallási közösséget és ezen keresztül az indítványozó emberi méltóságát.

[40] Az Alkotmánybíróság egyúttal arra is rámutat, hogy a Ptk. 2:54. § (5) bekezdésével nem ellentétes, ámde valamely közösséget enyhén sértő vagy bántó, adott esetben etikátlannak vagy izléstelennek tartott közlésekkel kapcsolatban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése alapján

bárki, így az érintett közösség tagjai, a sajtó vagy közszereplők is kifejthetik kritikus véleményüket.

[41] 5. A jelen határozat indokolásban részletesen kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság kiemeli: a vallási jelképet, a vallási tisztelet tárgyát öncélúan sértő vagy egyébként súlyosan sértő véleménynyilvánítás a vallási közösség, illetve annak tagjai méltóságának védelme érdekében korlátozható az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdése alapján. Ugyanakkor közügyek – adott esetben kritikus – megvitatásával összefüggésben nem eleve jogellenes a vallási vonatkozású tartalom képi formában történő, a közölt vélemény tartalmához okszerűen igazodó felhasználása, azonban a közlés kifejezőmódja ilyen esetben sem lehet az adott vallásra, illetve vallási közösségre nézve indokolatlanul bántó.

[42] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy mind a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadsága, mind pedig a lelkiismeret és a vallás szabadsága az európai civilizáció és a magyar alkotmányos hagyomány alapvető értékei közé tartoznak. A Ptk. 2:54. § (5) bekezdésének alkalmazásakor a bíróságoknak, illetve legfőbb bírósági szervként a Kúriának, valamint – az Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezés kérdésében – végső soron az Alkotmánybíróságnak felelőssége a közbeszédet a méltányosság és mértékletesség olyan középvezetési vonalán tartani, amely egyaránt biztosítja a közügyek demokratikus megvitatását és a vallási közösségeknek a társadalmon belüli békés együttélését.

[56] Személyes szubjektív véleményem megegyezik a jelen határozat rendelkező részét elfogadni nem tudó, kisebbségi álláspontot különvéleményeikben megjelenítő alkotmánybírósági társaim nézőpontjával. Az ügy alapjául szolgáló képi ábrázolás ízléstelen, és szerzőjének cselekedetét erkölcsileg elítélem. Kénytelen vagyok azonban jogilag elfogadni azt, hogy ez az ügy, ellentétben a másik, a következő pontban hivatkozott ügygel, tényállásának és a képi ábrázolásában felismerhető célzatánál fogva az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdéséből levezethető új alkotmányos követelmények alapján sem alkalmas arra, hogy a Kúria minősítését, a képi ábrázolásra vonatkozó megállapítását az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek tekintse. A Kúria indokolása ugyanis az itt tárgyalt új követelményeknek is a keretein belül maradt.

[57] Egyetértek tehát azzal, hogy a jelen ügyben a kérdéses címlap nem a keresztények megsértésére irányult, és nem közvetített a hívőkkel kapcsolatos negatív értékelést. Ellenkezőleg: közéleti szereplőkkel szemben fejezett ki olyan konkrét politikai véleményt, amelynek kifejezési formája megítélése a véleménynyilvánítás alkalmazása körébe tartozik, így a Kúria döntése elleni panaszt az előzőek alapján el kellett utasítani.”

Egyetértünk az eljáró bíróságokkal abban, hogy jelen ügyben két alkotmányos alapjog, nevezetesen a vallásszabadság és a véleménynyilvánítás szabadsága ütközik egymással, azonban véleményünk szerint a jogerős ítélet - ami a Kúria helyben hagyott - tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a véleménynyilvánításunk megsértette a keresztény közösség méltóságát. Így egyértelműen sérült Kérelmezőnek az Alaptörvényben rögzített szabad véleménynyilvánításhoz való joga.

Az idézett AB határozatokból (és az Alaptörvényből) is csak az derül ki, hogy a véleménynyilvánítás korlátját jelenti az emberi méltóság és a közösség méltóságának a megsértése.

Mi magunk sohasem állítottuk, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága korlátlan jog lenne, vagy, hogy azzal tudatosan és szándékosan, mások emberi méltóságát sértő módon vissza lehet élni.

Nem tett ilyet az elsőfokon eljáró bíróság sem, ennek ellenére a másodfokú bíróság iránymutatást adott számára (amely így hivatkozási alap lehet más perekben is), mely szerint egy ilyen ügyben az eljáró bíróságnak nem abban kell állást foglalnia, hogy a sérelmezett közlemény (karikatúra) „közlése a teljes keresztény közösség méltóságát, illetve vallásszabadságát (VII. cikk) súlyosan sérti-e, hanem azt kellett szem előtt tartania, hogy az ügyben milyen alkotmányos keretek között és szempontok alapján

kell értelmezni a Ptk. 2:54. § (5) bekezdését az Alaptörvény II. cikkével és a IX. cikk (4) és (5) bekezdésével összefüggésben.” ([46] bekezdés)

E körben a személyes véleményünk az, hogy a bíróságoknak éppen, hogy nem az alkotmányos kereteket kell vizsgálnia, hiszen az a jelen eljárásban az Alkotmánybíróság feladata, hanem konkrétan az adott ügyet, azaz, hogy az adott karikatúra egy adott közösség (jelen esetben a római katolikus közösség) ellen irányult-e (e körben igenis kell lennie legalább némi tudatosságnak és célzatosságnak), vagy a vallási jelképet (keresztre feszített Jézus) csak a karikatúra mondanivalójának elérése érdekében, valamely aktuálpolitikai kérdéskörben megfogalmazott vélemény körében eszközként használta-e fel.

Továbbra is azt gondoljuk, hogy a képet megnézve egyértelmű, és maga felperes is elismerte a keresetében, hogy a „*bírálatának, iróniájának megjelenítéséhez mintegy díszletként, vagyis eszközül használta fel a keresztény közösség és a katolikusok egyik leghiszenesebb vallási szimbólumát*”, azaz a karikatúra célja nem a keresztény közösség megsértése, megfélemlítése volt, hanem egy aktuálpolitikai kérdésben kritikus állásfoglalás.

A per egyik lényege, ami miatt különösen fontos, hogy a t. Alkotmánybíróság érdemben és teljeskörűen megvizsgálja a jogerős ítéletnek az alaptörvénnyel való megfelelését, az, hogy a jövőre nézve milyen irányt szab a jogalkalmazó a sajtó és a véleménynyilvánítás szabadsága számára.

Ha az ítélet hatályában fennmarad, azt nem bírálja felül az Alkotmánybíróság, akkor arra a jövőben precedensként fog minden közösség (nemcsak vallási, hanem bármilyen nemzeti, etnikai, vagy egyéb) hivatkozni, amint kicsit is úgy érzi valamely, a közösséghez tartozó személy, hogy őt szubjektíven megsértették, számára az adott cikk, rajz, novella, festmény, szobor, vagy bármilyen alkotás sértő, mely szubjektív az átsugárzás alapján – a jogerős ítélet értelmében - azonnal objektívvé válik a közösséget érintően.

Ha a jogerős ítélet irányadó lesz a jövőre nézve, akkor ezentúl senki sem használhat fel vallási jelképeket a mondanivalója nyomatékosabb kifejezése érdekében, amely indokolatlanul korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát, de egy ilyen precedens értékű ítélet alapján akár egyéb tárgyat, jelképet sem lehetne felhasználni, mert pld. egy kerékpár ironikus felhasználásával a biciklis társadalmat, egy focilabda felhasználásával a futballrajongók közösségét sértenénk.

Jelenleg az egyetlen AB határozat, amely érdemben kifejezetten a hivatkozott jogszabályhelyekkel foglalkozik, a jogerős ítéletben is részben hivatkozott 7/2021 (II.19.) AB határozat.

Ennek [27] bekezdése kimondja, hogy „*Az Alkotmánybíróság joggyakorlata szerint „[a] vélemény szabadság nemcsak bizonyos felfogások vagy eszmék, hanem magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat. [...] A közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása, figyelmének felhívása érdekében pedig bizonyos fokú túlzást, provokációt is magukban foglalhatnak. Éppen ez adja ugyanis a plurális és sokszínű demokratikus berendezkedésű társadalmak alapját.*”

A [29] bekezdés szerint „*Az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdésének szövegére, céljára, illetve az Alkotmánybíróság fent idézett joggyakorlatára figyelemmel megállapítható, a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji és vallási közösségek méltósága védelmében a véleménynyilvánítás szabadsága és így a közügyeket érintő szólás alkotmányosan korlátozható. A véleményszabadság már nem nyújt védelmet a közösségekkel kapcsolatos olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső közléseknek, amelyek célja a pusztán gyűlölködés, a közösséghez tartozó személyek emberi mivoltában való megalázása, a súlyosan bántó vagy sértő kifejezések használata, illetve más jogsérelem okozása. Ilyen célra nem irányulhat a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása. A közéleti vitában kifejtett vélemény megfogalmazása sem járhat az emberi méltóság korlátozhatatlan magjának sérelmével, így a közösséghez tartozó személyek emberi státuszának nyilvánvaló és súlyos*

becsmérlésével. A véleménynyilvánítás szabadságának határa ugyanakkor nem valamely közösségnek (illetve a hozzá tartozó egyes személyeknek) a megsértése, hanem a közösség méltóságának megsértése. A közösség méltóságának megsértése nem azonos a közösség megsértésével, s még kevésbé a közösség egyes tagjai érzéseinek megsértésével. A közösséghez tartozó egyén emberi méltóságának a közösséghez való tartozásával összefüggő megsértése természetesen az egyén szubjektív érzéseinek a megsértését is eredményezi. Visszafelé ez azonban nem törvényszerű: a közösség valamely tagja szubjektív értékítéletének, érzelmi beállítottságának vagy esetleges érzékenységének a megsértése nem feltétlenül jelenti az illető emberi méltóságának, illetve a közösség méltóságának a megsértését. Az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdésében nevesített közösségekhez tartozó egyes személyeket szubjektíve esetlegesen sértő, de emberi méltóságuk sérelmét el nem érő kifejezéseket az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése védi."

A fő kérdés tehát jelen ügyben az volt, hogy a karikatúra a közösséghez tartozó személyek emberi státuszának nyilvánvaló és súlyos becsmérlését jelentette-e, amely alkalmas volt arra, hogy a közösséget *közösként* a méltóságában sértse, és nem felperest vagy a közösség egyes tagjait egyénként, szubjektív értékítélet, érzelmi beállítottság alapján.

E körben véleményünk szerint a jogerős ítélet összemosta a felperes szubjektív sérelmét a törvényi tényállás alapján megkövetelt, a közösséget ért objektív sérelemmel.

Nem vitatjuk, amit a hivatkozott AB határozat a [32] bekezdésben ír, azaz, hogy *„az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdése nemcsak a társadalmon belül kisebbségben lévő vallási közösségeknek nyújt védelmet, hanem olyan közösségnek is, amelyhez tartozó személyek a társadalom egészéhez viszonyítva adott esetben többséget alkotnak”*, bár megjegyezzük, hogy ezen álláspont ellentmond azon jogi tanulmányoknak, melyek megkövetelik az adott közösség sérülékenységét, amikor *„maga a csoport olyan jól meghatározható, körülhatárolható és sérülékeny, hogy a közösséget ért jogsérelem képes áthatni az egyénre: a közösség ereje nem hárítja el a támadást.”*

Továbbra is vitatjuk, hogy a mai Magyarországon a keresztény emberek üldözöttek lennének, külön visszautalunk arra, hogy a kormány minden lehetséges módon pont ezen közösséget védi. A keresztény közösség sem számát, sem lehetőségeit tekintve nem sérülékeny, a közösség ereje nagy, képest az egyént szubjektív módon ért támadást objektíven visszaverni.

Nem vitatjuk, hogy a karikatúra széles körben ismert lett, így nagy nyilvánosságot kapott, melyről azonban továbbra is azt gondoljuk, hogy az elsősorban felperesi aktivitásnak köszönhető, és nem önmagának a karikatúrának.

A jogerős ítélet [51] szakasza kifejti, hogy *„A Ptk. 2:54. § (5) bekezdés tényállása specialitásának tehát alapvető jellemzőjét adja az a tartalmi átfedés, hogy az egyén emberi méltóságának megsértését a közösséghez tartozáson keresztül szenvedni el, annak a támadásnak a következményeként, amely alapvetően nem személy szerint őt, hanem a közösségét érte. Az emberi méltóság közösségi értelmezése azonban szükségszerűen eltávolítja, objektívebbé teszi a jogsértés értékelését az egyes embert érő támadás miatt bekövetkező jogsérelemtől. Az alkalmazandó mérce a másodfokú bíróság megítélése szerint mégis az egyénre vonatkoztatott, objektív mérce marad, amelyet a bíróságnak esetről-esetre kell megállapítania.”*

AB határozat [31]: *„a közlés gondolati tartalma és a formája még verbális kommunikáció esetén is szorosan összefügg egymással, képek és kommunikatív tettek esetén pedig kifejezetten a kettő – gyakran szétválaszthatatlan – egysége alkotja a véleményt”*

Azaz a karikatúrát egységében, a szöveg és a kép együttes értelmezésével kell egy átlagolvasó (és nem egy másodfokú tanácsban ülő jogász végzettségű ember) szemével értékelni. A jogerős ítélet véleményünk szerint nem ezt tette, hanem a saját szubjektív értelmezését, AB határozatok kizárólag ezt alátámasztó részleteit vetítette a perbeli karikatúrára.

Egy karikatúra megítélése mindig szubjektív, ez nyilvánvaló. Valaki vagy megérti elsőre, vagy nem, vagy többször rápillant, vagy egyszerűen tovább lapoz. Vagy művészinak vagy alpárinak gondolja. Vagy bele akar látni valami többet, vagy elvenni annak jelentéstartalmából. Ugyanakkor kétségkívül önálló, eredeti, jogvédelmet élvező, véleményt megformáló szellemi alkotás, amely védelem szintje nem függ a karikatúra színvonalától, vagy attól, hogy azt mennyire könnyű értelmezni.

Véleményünk szerint egy jó karikatúra egy politikai napilapban pont ilyen, azaz nem elsőre és nem könnyen értelmezhető, feltételezi az olvasó aktuálpolitikai tájékozottságát, képes vitát generálni, de egy biztos, szánt szándékkal egy ember vagy vallási csoport méltóságának a megsértése sem irányul. Ismét hivatkozunk arra, hogy a karikatúra egy baloldali politikai napilapban, és nem egy ateista, keresztényellenes lapban vagy fórumon jelent meg, amely tényt nem szabad figyelmen kívül hagyni.

A karikatúrát másként ítélték meg az egyes emberek, az egyes politikai vagy vallási csoportok, ahogy másként ítélte meg az első és másodfokon is eljáró bíróság is, de annak megítélése, hogy a karikatúra objektíven sérti-e egy vallási közösség méltóságát, az nem lehet szubjektív mérlegelés eredménye.

Ha csak szubjektíven lehet eldönteni, hogy alkalmas lehet-e arra, hogy az „*emberi méltóság korlátozhatatlan magját*”, a „*személyiség és az identitás lényegét alkotó vonásokat*” támadja, akkor az nem felel meg a „*külső objektív szemléletmód*” követelményének, és nem felel meg a jogállamiság elvének sem. Ha egy karikatúráról egyes közösségek vagy fórumok másként vélekednek, az már önmagában kizárja az egyhangú objektív jogsérelmet véleményünk szerint.

Az Alkotmánybíróság a 7/2021 (II.19.) AB határozat [40] bekezdésében arra is rámutatott, hogy „*a Ptk. 2:54. § (5) bekezdésével nem ellentétes, amde valamely közösséget enyhén sértő vagy bántó, adott esetben etikátlannak vagy izléstelennek tartott közlésekkel kapcsolatban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése alapján bárki, így az érintett közösség tagjai, a sajtó vagy közszereplők is kifejtethetik kritikus véleményüket.*”

Feltehetőleg a karikatúra megjelenését követően a perben is hivatkozott vasarnap.hu weboldalon indított petíció, illetve az azt követően és azóta is a karikatúrával és a karikaturistával foglalkozó cikkek ilyen „kritikus véleménynek” indultak, majd átfordultak a Ptk. 2:54. § (5) bekezdése szerinti igényérvényesítésbe. Az, hogy ilyen széleskörű bázist alakított, vagy ahogy a jogerős ítélet [72] szakasza fogalmaz, „*kétségtelenül széles körű felháborodást*” váltott ki a karikatúra, az a portál és a felperesi aktivitásnak, amely pedig a felperesi szubjektív értelmezésnek köszönhető.

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy kérelmező szabad véleménynyilvánításhoz való joga sérült a jelen kérelemmel támadott bírói döntésekre tekintettel, ugyanis azt a másodfokon eljáró bíróság–a Kúria által helybenhagyott – ítéletével alaptörvény ellenesen korlátozta.

Továbbá nem vette az eljáró bíróság figyelembe az uniós döntéseket, ezzel sérült az Alaptörvény E) cikkében rögzített alapelv.

Kérjük a t. Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság I.Pf.20.273/2021./4. ügyiratszámú jogerős ítéletére kiterjedő hatállyal semmisítse meg a Kúria ítéletét.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozunk arról, ha az indítványozó nem kezdeményezte a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

b) Nyilatkozunk, hogy a jelen eljárásban a képviselőtünkkel meghatalmaztuk dr. Tóth Péter ügyvédet, a Tóth Péter Bence Ügyvédi Iroda tagját, amely meghatalmazást jelen kérelmünkhöz csatolunk.

Nyilatkozunk, hogy a meghatalmazás kifejezetten az Alkotmánybíróság előtti eljárásban való képviseletre kell vonatkozik, és a képviseleti jogosultságot teljes bizonyító erejű magánokirattal igazoljuk.

c) Nyilatkozunk, hogy tudomásul vesszük, hogy az Abtv. 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Ügyrend 36. § (2) bekezdésére és 56. § (1) – (2) bekezdéseire tekintettel az Abtv. 26–27. §-ai alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok esetében az indítványban foglalt alkotmányossági kérelem (tehát az ügy) lényegét az Alkotmánybíróság a honlapján közzéteszi.

Nem járulunk hozzá ahhoz, hogy az indítványban szereplő személyes adatokat az Alkotmánybíróság közzé tegye.

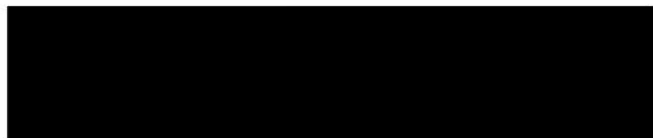
d) Nyilatkozunk, hogy a személyes érintettségünk fennáll, hiszen a perben félként vettünk részt.

Nyilatkozunk, hogy az általunk korábban előterjesztetteket fenntartjuk és kérjük azokat egységesen kezelni.

Az eljárás az Abtv. 54. § (1) bekezdése alapján illetékmentes.

Budapest, 2022. augusztus 11.

Tisztelettel:

indítványozó
képv.:

